

Pedagógiai projekt értékelése

- A hozzászóláshoz [regisztráció](#) és [bejelentkezés](#) szükséges

Módszer típusa

Értékelési módszerek

Rövid összefoglalás

A projektértékelés több lépcsőben történik, többszintű és komplex.

A módszer kifejtése

A projektek esetében az értékelés egy olyan **összetett rendszer, mely magába foglalja a tanulói teljesítmények értékelését, a projekt folyamat értékelését, továbbá a projekt eredményének, tapasztalatának értékelését is.**

Ha kizárólag a tanulói teljesítmények, kompetenciák értékelésére fókuszálunk, akkor a pedagógiai gondolkodás fókuszában a kimeneti követelmények kell legyenek, azaz már a projekt megtervezésekor abból kell kiindulnunk, hogy melyek azok a tanulási eredmények, amiket a projekt keretében fejlesztünk/tovább fejlesztünk és ezeket hogyan akarjuk értékelni.

A projektekben az értékelése nem lehetséges kizárólag a hagyományos formákban. A projektmódszer alkalmazása azért is fejlesztő hatású a gyakorlat számára, mert kiváló terep a pedagógiai értékelés legkorszerűbb módjainak kipróbálásra, gyakorlására.

A tanulói értékelés magába foglalhatja valamennyi értékelési típust (Diagnosztikus, formatív/fejlesztő és szummatív) és többféle módszert, formát, melyekhez különböző manuális és digitális eszközök alkalmazhatók.

A projektek eredményeinek értékelésben az értékelők, a mérés-értékelés módszerei, eszközei igen gazdagok. Leggyakrabban alkalmazzuk a fejlesztő értékelést, az ön-, és társértékelést, az interaktív értékelést a tudás mérésére. A problémamegoldás értékelésére konkrét gyakorlati feladatokat készítünk és változatos eszközökkel értékelünk, illetve a fejlesztendő kompetenciák megfelelő szintjének értékelésére is többféle módszer és eszköz kínálkozik a digitális

eszközöktől a portfólióig.

A tudás és a kompetenciák méréshez az is szükséges, hogy megfelelőek legyenek a feladatok, továbbá, hogy az értékelés szempontrendszere előre tervezett és ismert legyen az értékelendő diákok számára is.

A projektértékelésnek az is sajátossága, hogy az önértékelés és egymás munkájának az értékelésén túl, és a tanári értékelés mellett gyakran vesznek részt „külső” személyek (szülők, partnercégek szakemberei) is, pl. a produktum bemutatásakor, annak értékelésében.

A projektértékelés további célja, feladata, módja

- A projekt tervezésénél el kell készíteni a részletes munkatervet, amelyben rögzítik, hogy a csoport tagjai közül ki melyik részfolyamatért felelős, és mikorra kell elvégeznie a rá bízott feladatot. Mindezek után a munkavégzés folyamán projektnaplót, illetve portfóliót vezetnek, ezért a külső szemlélő, értékelő, azaz a pedagógus számára is transzparens, hogy ki mit végzett, miért felelős.
- A projekt végén időt kell szánnunk arra is, hogy a **tanulókkal megbeszéljük a tanulási folyamatot**, elemezzük, hogy mit és hogyan tanultak; beszéljünk velük a fő kérdésről, általában a **tanulás** folyamatáról és **eredményéről, illetve a projektermékről, a produktumról**. Ilyenkor van alkalom arra, hogy azokat a **tanulságokat megfogalmazzuk egyéni, illetve csoportszinten**, a tanulók és a pedagógusok is, amelyeket egy következő projektben hasznosíthatunk. (reflexió).

A módszerrel kapcsolatos kihívások, buktatók és azok kezelése

A módszer nehézségei:

- Hagyományos osztályozással nem értékelhető, nehézséget okozhat az új értékelési gondolkodásmód és eszközrendszer elsajátítása
- A folyamatos visszajelzésnek és kommunikációnak nagyobb a jelentősége, mint magának a produktumnak. A visszacsatolás módszere segíti a projekt megfelelő irányú haladását. A részfolyamatok, részeredmények ellenőrzése (mind a diákok, mind a pedagógus által), különösen nagy munka azért, hogy a projekt kivitelezése minőségileg, ütemezését tekintve is sikeres legyen.
- A csoportosan tevékenykedtető oktatási módszereknél a legproblematisabb a csoport együttes, illetve a benne dolgozók egyéni értékelése. A kérdés, hogy ki és miként tudja értékelni a csapatban dolgozók

egyéni hozzájárulását a közös munkához.

- A csoport együttes eredménye a közös produktumban látszik, az egyéni hozzájárulásokat pedig leginkább a csoport tagjai tudják értékelni. (ez egyben erőssége is a projektpedagógiának, ha azt a projektmódszernek megfelelően végzik)
- Hiba, ha csak a jó együttműködés vagy csak a közös beszámoló eredményeit tartjuk számon, mivel a csoport együttes teljesítménye lehet jó vagy rossz, de az egyes tanulók sikeres tevékenységének csak a közös munka során szerzett új ismereteket és képességeik fejlődését tarthatjuk.

Gyakorlati tippek a módszer alkalmazásához

A projekt eredményeinek **kvalitatív értékelése** a következőképp csoportosíthatók:

- Azok a *kompetenciák*, amelyeknek fejlesztését a projekt tervezése során megfogalmaztuk
- Értékelni kell a munkát a *tanulás* szempontjából is, számba kell venni, hogy milyen tanulási folyamatok zajlottak le a projekt megvalósítási folyamatában
- Az *együttműködés színvonala*, szervezettsége a csoportokban, az együttműködési képesség fejlődése. Értékelni kell tehát a munkát a *társas kapcsolatok* alakulása szempontjából is.
- Értékelni kell a munkát az *egyén* szempontjából is. Hogyan tudott együtt dolgozni a csoporttal, voltak-e konfliktusai, és azok miként oldódtak meg, mennyit és hogyan tanult a projektmunka során, mennyire érzi azt hasznosnak.
- A *projekt kivitelezése során tanúsított kreativitás*
- Az *önálló munkavégzés fejlődése*, mennyire voltak erre képesek a gyerekek, milyen problémák jelentkeztek
- Az *elkészült produktumok* esztétikai, szakmai színvonalának értékelése
- Feltétlenül értékelni kell a *projekt megtervezését*, a *terv érvényesülését* A tervezési folyamatról utólag, a végrehajtás ismeretében megfogalmazható ítéleteket is.

HASZNÁLHATÓK DIGITÁLIS ESZKÖZÖK MINDEN ÉRTÉKELÉSHEZ!

Tanári, tanulói visszajelzések

Hogyan zajlik a projekt értékelése?

Mindkét csoport esetében hét fő diákról és egy kísérő tanárról van szó. Ha nem csinálnak egyáltalán semmit, az egy rossz jegy. Az értékelésben az egyik szempont, hogy mi maga a produktum. Vannak kritériumai, hogy szakmailag rendben legyen, formailag rendben legyen, nyelvileg rendben legyen. Ezek nagyon hasonlóak azokhoz a szempontokhoz, amik az egyszerű házidolgozatoknál már ismertek a diákok számára. Azért kérem a tervet is, azért szeretem látni és időről időre konzultálni a diákokkal, hogy lássam, hogy milyen az együttműködés közöttük, mennyire sikerül, és van olyan eset, amikor látszik, hogy négy gyerek van együtt, és ez tulajdonképpen három plusz egy. Én az együttműködést is szeretem értékelni vagy megbeszélni, de a jegyadás egy másik téma. (TANÁR)

Egyes tárgyakból (pl. rajz és vizuális kultúra, utazás és turizmus) projektérettségit lehet tenni. Ez mit jelent?

A szóbeli feleletet ki lehet váltani egy projekttel, például utazás és turizmusból készíteni kell egy portfóliót. Ez lehet egy hazai vagy nemzetközi idegenforgalmi vonzerővel rendelkező térség. Készíteni kell egy jól illusztrált ajánlást, reklámanyagot, amely bemutatja a térség értékeit, csábító és figyelemfelkeltő. Össze kell állítani egy egyhetes vagy többnapos programot, biztosítani az utazást, szállást, étkezést. Tájékoztatni kell az árakról, biztosításról, különleges igények – pl. kutya – megoldási lehetőségéről stb. A készítés teljes folyamatát dokumentálni kell, folytonosan konzultálva az érettségizető tanárral. Ő az értékelésbe beszámítja a portfólió készítés megtervezettségét, a végrehajtás ütemezését, a tartalom valódiságát, a bemutatás színvonalát (TANÁR).

A módszer előnyei

- A projektpedagógia kiváló lehetőségeket nyújt arra, hogy minden tanuló a saját tudásának adaptivitását egy részben annak a kiscsoportnak a megnyilvánulásai alapján értékelje, ahová tartozik.
- A projekt során intenzív, komplex tevékenység zajlik a kiscsoportban, ez azt jelenti, hogy minden tagnak a tudása, elképzelései, képességei és készségei szinte minden pillanatban megmérettetnek.
- A projekteknek lehet valamilyen nagyon konkrét tantervi tartalomhoz és követelményekhez köthető céljuk. Ilyen esetekben a pedagógiai értékelés egyik célja annak meghatározása, hogy vajon ezeket a tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítik a tanulási folyamat eredményeként a gyerekek. Az ilyen értékelés azokat a módszereket igényli, amelyeket a konkrét tananyag tartalomhoz, a képességek, készségek fejlesztéséhez kapcsolódó eredményesség mérésénél alkalmazhatunk.

- A projekteken végzett munka azonban más szempontokból is értékelendő. A projektek - mint minden más oktatási folyamat - átfogóbb nevelési, fejlesztési célokat is szolgálnak; az ezekben való előrehaladás is értékelendő.